

SVETLO SVETA

PRACOVNÝ LIST Č. 12

podnety k príprave na biblickú súťaž Biblická olympiáda 2019/2020
DIECÉZNY KATECHETICKÝ ÚRAD BRATISLAVSKEJ ARCIDIECÉZY

Jn 9

Ako šiel, videl človeka, ktorý bol od narodenia slepý. Jeho učeníci sa ho spýtali: „Rabbi, kto zhrešil - on, alebo jeho rodičia -, že sa narodil slepý?“ Ježiš odpovedal: „Nezhrešil ani on ani jeho rodičia, ale majú sa na ňom zjaviť Božie skutky. Musím konať skutky toho, ktorý ma poslal, dokiaľ je deň. Ide noc, keď nik nebude môcť pracovať. Kým som na svete, som svetlo sveta.“ Keď to povedal, napľul na zem, urobil zo sliny blato, blatom mu potrel oči a povedal mu: „Chod', umy sa v rybníku Siloe,“ čo v preklade znamená: Poslaný. On šiel, umyl sa a vrátil sa vidiaci. Susedia a tí, čo ho predtým vídali žobrať, hovorili: „Nie je to ten, čo tu sedával a žobral?“ Jedni tvrdili: „Je to on.“ Iní zasa: „Nie je, len sa mu podobá.“ On vrazil: „Ja som to.“ Pýtali sa ho teda: „Ako to, že sa ti otvorili oči?“ On odpovedal: „Človek, ktorý sa volá Ježiš, urobil blato, potrel mi oči a povedal mi: „Chod' k Siloe a umy sa!“ Šiel som teda, umyl som sa a - vidím.“ Pýtali sa ho: „Kde je ten človek?“ Odpovedal: „Neviem.“ Zaviedli ho, toho, čo bol predtým slepý, k farizejom. Ale v ten deň, keď Ježiš urobil blato a otvoril mu oči, bola práve sobota. Preto sa ho aj farizeji pýtali, ako to, že vidí. On im povedal: „Priložil mi na oči blato, umyl som sa a vidím.“ Niektorí farizeji hovorili: „Ten človek nie je od Boha, lebo nezachováva sobotu.“ Iní vřaveli: „Ako môže hriešny človek robiť takéto znamenia?“ A rozštiepili sa. Znova sa teda pýtali slepého: „Čo hovoríš o ňom ty? Ved' tebe otvoril oči!“ On odpovedal: „Je prorok.“ Židia však neverili, že bol slepý a teraz vidí, kým si nezavolali jeho rodičov. Opýtali sa ich: „Je to váš syn? A hovoríte, že sa narodil slepý? Ako to, že teraz vidí?“ Rodičia odpovedali: „Vieme, že je to náš syn a že sa narodil slepý. Ale ako to, že teraz vidí, to nevieme, ani nevieme, kto mu otvoril oči. Jeho sa spýtajte. Má svoje roky, nech hovorí sám za seba.“ Jeho rodičia hovorili tak preto, že sa báli Židov. Židia sa už totiž uzniesli, že každý, kto by ho uznal za Mesiáša; má byť vylúčený zo synagógy. Preto jeho rodičia povedali: „Má svoje roky, jeho sa spýtajte.“ Znovu teda zavolali človeka, čo bol predtým slepý, a povedali mu: „Vzdaj Bohu slávu! My vieme, že ten človek je hriešnik.“ On odvetil: „Či je hriešnik, neviem.

Ale jedno viem: že som bol slepý a teraz vidím.“ Spýtali sa ho teda: „Čo urobil s tebou? Ako ti otvoril oči?“ Odpovedal im: „Už som vám povedal, a nepočuli ste. Prečo to chcete počuť znova? Chcete sa aj vy stať jeho učeníkmi?“ Vynadali mu a povedali: „Ty si jeho učeník, my sme Mojžišovi učeníci. My vieme, že Mojžišovi hovoril Boh, a o tomto nevieme ani to, odkiaľ je.“ Ten človek im odpovedal: „Práve to je čudné, že vy neviete, odkiaľ je, a mne otvoril oči. Vieme, že hriešnikov Boh nevyslyší; ale vyslyší toho, kto si Boha ctí a plní jeho vôľu. Od vekov nebolo počuť, že by bol niekto otvoril oči slepému od narodenia. Keby on nebol od Boha, nemohol by nič také urobiť.“ Povedali mu: „Celý si sa v hriechoch narodil a nás poučáš?!“ A vyhnali ho von. Ježiš sa dopyčul, že ho vyhnali, vyhládal ho a povedal mu: „Ty veríš v Syna človeka?“ On vravel: „A kto je to, Pane, aby som v neho uveril?“ Ježiš mu povedal: „Už si ho videl - a je to ten, čo sa rozpráva s tebou.“ On povedal: „Verím, Pane,“ a klaňal sa mu. Ježiš povedal: „Súdiť som prišiel na tento svet: aby tí, čo nevidia, videli, a tí, čo vidia, aby oslepli.“ Začuli to farizeji, čo boli pri ňom, a povedali mu: „Sme azda aj my slepí?!“ Ježiš im odpovedal: „Keby ste boli slepí, nemali by ste hriech. Vy však hovoríte: „Vidíme.“ A tak váš hriech ostáva.“

Odporúčaná metóda: KIGALI

porozumenie

Slovník

Sobota - Farizeji pod „pracou“ rozumeli skutok podobný stvoreniu – teda skutok, ktorým sa niečo mení, premieňa a vzniká tak niečo nové. Ježiš uzdravil chorého človeka a tým ho zmenil. Podľa farizejov to bolo teda porušenie soboty.

Vylúčený zo synagógy - Izrael bol národ, zjednotený ani nie na národnostnom princípe, ako skôr na princípe náboženskom. Vylúčenie zo synagógy (= z náboženského zhromaždenia) bolo vlastne vylúčením aj z národa. Odteraz bol pre všetkých ostatných Židov nečistý, nesmel sa zúčastňovať na bohoslužbách...

Siloe - v preklade názov znamená Poslaný. Evanjelista naznačuje, že zdrojom uzdravení nie sú vody rybníka, ale ten, ktorý je "poslaný" od Otca, Kristus.

Kto zhrešil - V Starom zákone nachádzame pohľad na chorobu ako trest za hriechy človeka.

Syn človeka - mesiášsky titul pochádzajúci zo SZ.

Synagóga - židovská modlitebňa, kde sa zhromažďovali na modlitbu a čítanie tóry a prorokov.

Spojujúcim článkom s predchádzajúcou kapitolou je predovšetkým téma svetla (8,12: "Ja som svetlo sveta;") Určitú rolu hrá i tu rybník Siloe, z ktorého sa pri slávnosti stánkov čerpala voda používaná pri sprievode.

Opäť sa stretávame s nenávisťou farizejov voči Ježišovi: tento odpor sa stále stupňuje.

U slepca sa jasne ukazuje rast viery: Ježiš je pre neho najprv človek, potom prorok poslaný od Boha a nakoniec "Syn človeka a Pán". Ježiš neotvoril iba jeho oči, ale aj jeho srdce. Slepce uvidel svetlo sveta a stal sa synom svetla.

Ježiš nepotvrdzuje, že slepota toho človeka je dôsledkom hriechu. Uvádza iný zmysel choroby: skrze ňu sa má osláviť Božie meno.

"Otvorenie očí slepých" bolo už v Starom zákone mesiášskym znamením (Iz 6,9-10; Iz 35,4). Tak ako starozákonní proroci, ktorí sprevádzali svoje hlásanie symbolickými gestami, i Ježiš tu dokladá viditeľným znamením svoje slovo ("Ja som svetlo sveta": 8,12;). Tiež sa týmto gestom prejavuje víťazstvo svetla nad temnotou.

súvislosti

k Jn 9,3: „On im povedal: „Myslíte si, že títo Galilejčania boli väčší hriešnici ako ostatní Galilejčania, keď tak trpeli? Nie, hovorím vám ... Alebo si myslíte, že tí osemnásti, čo na nich padla veža v Siloe a zabila ich, boli väčší vinníci ako ostatní obyvatelia Jeruzalema? Nie, hovorím vám...“ (por. Lk 13,2-5).

„Ale teraz sa zjavila Božia spravodlivosť bez zákona a dosvedčujú ju Zákon i Proroci: Božia spravodlivosť skrze vieru v Ježiša Krista pre všetkých, čo veria. Lebo niet rozdielu: veď všetci zhrešili a chýba im Božia sláva; ale sú ospravedlnení zadarmo jeho milosťou, vykúpením v Kristovi Ježišovi. Jeho Boh ustanovil ako prostriedok zmierenia skrze jeho krv prostredníctvom viery, aby ukázal svoju spravodlivosť, lebo v minulosti prehladal predošlé hriechy vo svojej božskej zhovievavosti, aby v tomto čase ukázal svoju spravodlivosť: že sám je spravodlivý a že ospravedľňuje toho, kto verí v Ježiša“ (Rim 3,21-26).

k Jn 9,4: „Ježiš odpovedal: ‚Nemá deň dvanásť hodín? Kto chodí vo dne, nepotkne sa, lebo vidí svetlo tohoto sveta. Ale kto chodí v noci, potkne sa, lebo v ňom nie je svetlo.‘“ (Jn 11,9-10).

„Ježiš im povedal: ‚Ešte chvíľku je svetlo medzi vami. Chod'te, dokiaľ máte svetlo, aby vás nezastihla tma, lebo kto chodí potme, nevie, kam ide. Dokiaľ máte svetlo, verte v svetlo, aby ste boli synmi svetla‘“ (Jn 12,35-36).

k Jn 9,5: „A Ježiš im zasa povedal: ‚Ja som svetlo sveta. Kto mňa nasleduje, nebude chodiť vo tmách, ale bude mať svetlo života‘“ (Jn 8,12).

„A toto je zvesť, ktorú sme od neho počuli a vám zvestujeme: Boh je svetlo a niet v ňom nijakej tmy. Ak hovoríme, že máme s ním spoločenstvo, ale chodíme vo tme, luháme a nekonáme pravdu. Ale ak chodíme vo svetle ako je on vo svetle, máme spoločenstvo medzi sebou a krv Ježiša, jeho Syna, nás očisťuje od každého hriechu“ (1Jn 1,5-7).

k Jn 9,14: „Tam bol človek s vyschnutou rukou. Oni sa ho pýtali: ‚Slobodno v sobotu uzdraviť?‘ Chceli ho totiž obžalovať“ (Mt 12,10). „V istú sobotu vošiel do domu ktoréhosi popredného farizeja stolovať a oni ho pozorovali. A hľa, bol pred ním akýsi človek, ktorý mal vodnatieľku. Tu sa Ježiš obrátil k zákonníkom a farizejom a opýtal sa: ‚Slobodno v sobotu uzdravovať, či nie?‘“ (Lk 14,1-3).

k Jn 9,16.33: „On prišiel v noci k Ježišovi a povedal mu: ‚Rabbi, vieme, že si prišiel od Boha ako učiteľ, lebo nik nemôže robiť také znamenia, aké ty robíš, ak nie je s ním Boh‘“ (Jn 3,2).

k Jn 9,21-22: „Ale nik o ňom nehovoril verejne, zo strachu pred Židmi“ (Jn 7,13). „Vylúčia vás zo synagóg, ba prichádza hodina, keď sa každý, kto vás zabije, bude nazdávať, že tým slúži Bohu“ (Jn 16,2).

k Jn 9,24: „Všetci poblúdili, všetci sa skazili; nikto nerobí dobre, veru, celkom nik. Či nezmúdrejú tí, čo páchajú nepravosť a požierajú môj ľud, akoby jedli chlieb?“ (Ž 14,3-4).

k Jn 9,31: „Aj keď rozprestierate dlane, odvrátim oči od vás; a keď aj hromadíte modlitby, ja ich nevyslyším, veď vaše ruky sú plné krvi“ (Iz 1,15).

„Pán je ďaleko od bezbožných, modlitbu spravodlivých však vyslycha“ (Prís 15,29).

k Jn 9,34: „A tento zástup, ktorý nepozná zákon, je prekliaty“ (Jn 7,49).

k Jn 9,37: „Ježiš jej povedal: ‚To som ja, čo sa rozprávam s tebou‘“ (Jn 4,26).

k Jn 9,38: „Keď to Ježiš počul, zadivil sa a tým, čo ho sprevádzali, povedal: ‚Veru, hovorím vám: Takú vieru som nenašiel u nikoho v Izraeli‘“ (Mt 8,10).

„Kto verí v Syna, má večný život, ale kto Synovi neverí, neuzrie život a spočinie na ňom Boží hnev“ (Jn 3,36).

k Jn 9,41: „Nechajte ich. Sú slepými vodcami slepých. A keď slepý vedie slepého, obaja padnú do jamy“ (Mt 15,14).

„Beda vám, slepí vodcovia! ... Hlupáci a slepci! ... Slepci!“ (por. Mt 23,16-18)

užívotnenie

Žijeme vo svete, kde nie je vždy dobro odmenené a zlo potrestané. Preto niekedy aj nevinní ľudia trpia. Alebo trpia pre zlyhanie prirodzených činiteľov (napr. chorí od narodenia). Nech už sú príčiny nášho utrpenia akékoľvek, Ježiš túži byť pri nás a posilňovať nás. Ak trpíš v dôsledku choroby, tragédie alebo postihnutia, nepýtaj sa: „Prečo sa mi to stalo?“ alebo „Čo zlé som urobil?“, nieto ešte „Prečo ma Pán Boh trestá?“. Radšej popros Boha, aby ti pomohol pochopiť, ako môže v tvojom živote ukázať svoje veľké skutky.

Ježiš prišiel ako Svetlo sveta a ostal ním až do konca. Po svojom odchode preniesol túto úlohu na nás, svojich nasledovníkov. Máme teda šíriť svetlo plynúce z poznania Boha. Máme to robiť tak, ako Ježiš – slovami, skutkami i utrpením. Máme takto odrážať pravé Ježišovo svetlo, aby iným osvecovalo cestu života.

Ježiš slepého neuzdravil priamo. Natrel mu oči blatom a poslal ho umyť sa do rybníka Siloe. Teraz bolo na slepcovi, či pôjde alebo nie. Musí prijať aj určité zahanbenie – nie je dosť, že nevidí, ešte aj musí prechádzať mestom s tvárou zamazanou od blata. Ale on dôveruje, podrobí sa a je uzdravený. Niekedy môžeš mať dojem, že Boh miesto toho, aby ti pomáhal, ti ešte pridá. Ba niekedy musíš znášať aj zahanbenie z toho, čo prežívaš. Akoby Boh potrel blatom aj tvoju česť. Môžeš sa nahnevať, môžeš nedôverovať, môžeš ignorovať Božie zámery, ale to nie je cesta k uzdraveniu. Treba, aby si všetko prijal, aj zahanbenie z neúspechu, to blato na tvári... Cez túto pokoru ťa potom Boh bude môcť obdarovať oveľa viac, než vôbec dokážeš očakávať.

Môžeme obdivovať uzdraveného slepca, s akou neohrozenou odvahou sa priznáva ku Kristovi! Musí kvôli tomu zakúšať neprijemnosti, nepriateľstvo, ba aj vylúčenie zo synagógy. Možno aj ty patíš k tým, ktorí sa kvôli Ježišovi dostávajú do neprijemností v škole, medzi kamarátmi, ba aj doma. Aj tisíce kresťanov aj dnes trpia pre vieru nielen neprijemnosťami, ale aj prenasledovanie a stovky ich každý rok položia život za svoju vieru.

Aj keď je to ťažké, skúšaj svoju vieru vyznať vždy bez strachu, nech sú dôsledky tvojho svedectva akékoľvek. Môžu ťa k tomu povzbudiť napríklad životopisy svätých: sv. Dominik Savio, bl. Anka Kolesárová, Chiara Luce Badano a iní novodobí hrdinovia viery. Maj odvahu niečo znieť pre Krista! A pomodli sa dnes aj za prenasledovaných kresťanov.

Muž, ktorý bol uzdravený, dostával od farizejov neustále tie isté otázky. Nevedel, ako bol uzdravený, ale vedel, že jeho život sa Ježišovým zázračným zásahom zmenil a nebál sa to vyznať. Ani Ty nemusíš poznať vedieť na všetko odpovedať, aby si mohol hovoriť iným ľuďom o Ježišovi a o tom, ako zasiahol do tvojho života. Stačí, keď im dosvedčíš, čo Ježiš pre teba urobil a ako zmenil tvoj život. A potom buď plný dôvery, že Boh tvoje slová dokáže použiť, aby iní mohli vďaka tebe prísť bližšie k Ježišovi.

sebareflexia

„Ty veríš v Syna človeka?“ Nie je také ťažké veriť, že Ježiš naozaj žil tu na zemi, ba ani to, že je nielen človekom, ale aj Bohom. Nie je ťažké sa mu klaňať. Skutočná viera však prichádza vtedy, keď som ochotný sa mu aj podriaďiť – zveriť mu celý svoj život, aby ho viedol tak, ako chce On. Teda znova si odpovedz na otázku, tentokrát veľmi úprimne: naozaj „veríš v Syna človeka“?

„Sme azda aj my slepí?“ Tak sa pýtali farizeji a neverili tomu, na čo sa pýtali. Ani ja si asi nemyslím, že by som bol slepý. Ale oplatí sa občas Pána na to pýtať. Ved' často pre nedbalosť, hnev, pre prílišnú pozornosť svetským veciam nie som schopný vidieť Božie dobrodenia, ktorými ma zahrňa. Pýtaj sa Pána – Pane, dáš mi vidieť veci, ktoré si pre mňa stvoril? Ktoré sú to? Uvidíš, možno budeš prekvapený z toľkých Božích dobrodení...

modlitba

Pane Ježišu, daj mi milosť poznať Ťa viac, aby moja viera v teba mohla rásť. Aby som sa ti, Pane, v tejto viere mohol celý odovzdať. Pane, urob so mnou podľa svojej vôle tak, ako sa tebe páči. Za všetko, čokoľvek so mnou spravíš, za všetko, ti Pane, ďakujem. Amen.

Pane, odpovedz mi, keď sa ťa pokorne pýtam: dáš mi vidieť veci, ktoré si pre mňa stvoril? Ktoré sú to? Daj, aby som videl všetky dobrodenia, ktoré mi dennodenne dávaš a aby som ti bol za všetko vďačný. Pane, prosím o tvoju pomoc, aby som si nedovolil „sypať do mojich očí piesok“. Amen. (spracované podľa Youcat, modlitby pre mladých)

zapamätaj si

„Kým som na svete, som svetlo sveta.“ (Jn 9, 5)

kvízové otázky

1. Vyber správnu odpoveď

„Siloe“ v preklade znamená:

- A/ uzdravený
- B/ obnovený
- C/ poslaný

Človek od narodenia slepý si zarábala na živobytie:

- A/ pletením košíkov
- B/ prorokovaním
- C/ žobraním

Ako Ježiš, uzdravil slepého od narodenia?

- A/ urobil blato
- B/ potrel mu oči
- C/ povedal mu: „Chod' k Siloe a umy sa!“

Ježiš uzdravil slepého od narodenia v

- A/ pondelok
- B/ nedeľu
- C/ žiadna z možností

Každý, kto by uznal Ježiša za Mesiáša má

- A/ byť vylúčený zo synagógy
- B/ ísť do väzenia
- C/ byť zbičovaný

Slepý od narodenia pokladal Ježiša za

- A/ proroka
- B/ Mesiáša
- C/ hriešnika

Evanjelista sv. Ján v 9. kap. uvádza, že farizeji sa pokladali za učeníkov

- A/ Ježiša
- B/ Abraháma
- C/ Mojžiša

Podľa uzdraveného slepca Boh vyslyší toho, kto

- A/ si Boha ctí
- B/ nehreší
- C/ plní jeho vôľu

Farizeji pri posudzovaní uzdravenia slepého od narodenia

- A/ boli jednotní
- B/ rozštiepili sa
- C/ uzniesli sa, že Ježiša treba zabiť

Vysvetli:

„Vzdaj Bohu slávu“

Čo Ježiš ukázal zázrakom uzdravenia slepého od narodenia?

2. Utvor dialógy, pomenuj komunikujúcich

- A/ „Nezhrešil ani on, ani jeho rodičia, ale majú sa na ňom zjaviť Božie skutky.“
- B/ „Rabbi, kto zhrešil - on, alebo jeho rodičia -, že sa narodil slepý?“

A/ „Človek, ktorý sa volá Ježiš, urobil blato, potrel mi oči a povedal mi: „Chod' k Siloe a umy sa!“ Šiel som teda, umyl som sa a - vidím.“

B/ „Neviem.“

C/ „Kde je ten človek?“

D/ „Ako to, že sa ti otvorili oči?“

A/ „Je to váš syn? A hovoríte, že sa narodil slepý?“

B/ „Vieme, že je to náš syn a že sa narodil slepý.“

A/ „Už si ho videl - a je to ten, čo sa rozpráva s tebou.“

B/ „Ty veríš v Syna človeka?“

C/ „Verím, Pane.“

D/ „A kto je to, Pane, aby som v neho uveril?“

3. Kto som, čo som

Neverili sme, že ten človek bol od narodenia slepý a teraz vidí, kým sme si nezavolali jeho rodičov.

Báli sme sa, aby nás nevyľúčili zo synagógy.

Ako Ježiš šiel, videl ma.

Ježiš mnou potrel oči.

Na Ježišov zásah sme sa otvorili.

Hovoríme že vidíme, ale Ježiš povedal, že tak náš hriech ostáva.

Nezhrešili sme, ale očakávame, že prostredníctvom našich ťažkostí sa (na nás) zjavia Božie skutky.